JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS
F. G. JACOBS

16 päivänä marraskuuta 2000 [1]

1. Kysymyksessä oleva ennakkoratkaisupyyntö koskee neuvoston asetusta lopullisen polkumyyntitullin käyttöönottamisesta Japanista peräisin olevien kuulalaakerien tuonnissa; ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on kumonnut tämän asetuksen pääasialliset säännökset yleisillä perusteilla, mutta ainoastaan siltä osin kuin näissä säännöksissä asetettiin polkumyyntitulli kahden sellaisen valmistajan tuotteille, jotka olivat nostaneet kanteen ajoissa silloisen ETY:n perustamissopimuksen 173 artiklan (josta on muutettuna tullut EY 230 artikla) nojalla. Miltä osin japanilaisen emoyhtiönsä valmistamien kuulalaakerien yhteisön maahantuoja, jonka tuotteista myös kannetaan polkumyyntitullia mutta joka ei ollut asianosaisena tai johon ei viitattu kumoamista koskevassa oikeudenkäynnissä, voi vedota tähän kumoamistuomioon kansallisissa tuomioistuimissa vaatiakseen maksettujen polkumyyntitullien vähentämistä tai palauttamista? Tämä on pääpiirteissään Finanzgericht Düsseldorfin esillä olevassa asiassa esittämä kysymys.

Polkumyynnin vastainen menettely

2. Japanista peräisin olevien kuulalaakerien, joiden suurin ulkohalkaisija on yli 30 millimetriä (jäljempänä kuulalaakerit), tuonnissa otettiin käyttöön ensimmäisen kerran lopullinen polkumyyntitulli neuvoston asetuksella (ETY) N:o 1739/85. [2] Sitä sovellettiin kaikkiin tällaisiin kuulalaakereihin, lukuun ottamatta neljän, nimeltä erikseen mainitun yhtiön valmistamia kuulalaakereita. Kymmenelle muulle erikseen nimeltä mainitulle valmistajalle, joista esillä olevassa asiassa on tarpeen mainita vain neljä, tullin määrä vahvistettiin tapauskohtaisesti. NTN Toyo Bearing Co Ltd:n (jäljempänä NTN) valmistamille kuulalaakereille vahvistettiin 3,2 prosentin tulli, Koyo Seiko Co Ltd:n (jäljempänä Koyo Seiko) tuotteille 5,5 prosentin tulli, Nippon Seiko KK:n (jäljempänä NSK) tuotteille 16,7 prosentin tulli ja Nachi Fujikoshi Corporationin (jäljempänä Nachi Fujikoshi) tuotteille 13,9 prosentin tulli.

3. Komissio ilmoitti toukokuussa 1989 tarkastelevansa uudelleen näitä polku-

1 — Alkuperäinen kieli: englanti.

2 — Lopullisen polkumyyntitullin käyttöön ottamisesta tiettyjen Japanista peräisin olevien kuulalaakerien ja kartiorullalaakerien tuonnissa 24 päivänä kesäkuuta 1985 annettu neuvoston asetus (ETY) N:o 1739/85 (EYVL L 167, s. 3).

myynnin vastaisia toimenpiteitä, joiden voimassaolo neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2423/88 [3] (jäljempänä perusasetus) 15 artiklan 1 kohdan mukaisesti päättyisi vuonna 1990. Ne pysytettiin kuitenkin voimassa tarkastelujakson ajan perusasetuksen 15 artiklan 4 kohdan mukaisesti.

4. Tämä tarkastelu päättyi 28.9.1992 neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2849/92 [4] antamiseen (jäljempänä riidanalainen asetus), noin kolme ja puoli vuotta sen aloittamisen jälkeen ja yli kaksi vuotta sen jälkeen, kun asetuksen N:o 1739/85 voimassaolon olisi pitänyt päättyä. Asetuksen perusteluissa neuvosto katsoi polkumyyntimarginaalien yhä olevan olemassa (johdanto-osan 21—23 perustelukappale); se tutki, oliko yhteisön teollisuuden tilanne sellainen, että voimassa olevista toimenpiteistä luopuminen aiheuttaisi vahinkoa, ja se päätteli asian olevan näin (26—39 perustelukappale). Se katsoi, että oli selvästi yhteisön edun mukaista jatkaa sen oman kuulalaakeriteollisuuden suojelemista (40—44 perustelukappale), ja vertailtuaan hintatasoja (45—52 perustelukappale) se päätti muuttaa voimassa olevia lopullisia polkumyyntitulleja. Polkumyyntitullin perustasoksi asetettiin 13,7 prosenttia, alempia polkumyyntitulleja sovellettiin neljän erikseen nimeltä mainitun tuottajan osalta (säädösosan 1 artiklan 2 kohta) sekä tullista vapautettiin seitsemän erikseen nimeltä mainittua tuottajaa (säädösosan 1 artiklan 3 kohta).

5. Siten polkumyyntitulli vahvistettiin 11,6 prosentiksi NTN:n osalta (nousi 3,2 prosentista), 13,7 prosentiksi Koyo Seikon osalta (nousi 5,5 prosentista), 6,5 prosentiksi NSK:n osalta (laski 16,7 prosentista) ja 7,7 prosentiksi Nachi Fujikoshin osalta (laski 13,9 prosentista) (säädösosan 1 artiklan 2 kohta).

Oikeudenkäynti

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

6. NTN ja Koyo Seiko (kaksi japanilaista valmistajaa, joille polkumyyntitullien muutos aiheutti eniten haittaa) nostivat asetuksesta N:o 2849/92 kumoamiskanteet yhteisöjen tuomioistuimessa tuolloisen perustamissopimuksen 173 artiklan kolmannen kohdan mukaisessa kahden kuukauden määräajassa. Nämä neuvostoa vastaan nostetut kanteet siirrettiin tämän jälkeen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen asioina T-163/94 ja T-165/94. Näissä asioissa komissio ja Federation of European Ball Bearing Manufacturers' Associations tukivat neu-

3 — Polkumyynnillä tai vientituella muista kuin Euroopan talousyhteisön jäsenvaltioista tapahtuvalta tuonnilta suojautumisesta 11 päivänä heinäkuuta 1988 annettu neuvoston asetus (ETY) N:o 2423/88 (EYVL L 209, s. 1); kyseinen säännös korvasi polkumyynnillä tai vientituella muista kuin Euroopan talousyhteisön jäsenvaltioista tapahtuvalta tuonnilta suojautumisesta 23 päivänä heinäkuuta 1984 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2176/84 (EYVL L 201, s. 2) 15 artiklan 1 kohdan.

4 — Japanista peräisin olevien kuulalaakerien, joiden suurin ulkohalkaisija on yli 30 millimetriä, tuonnissa asetuksella (ETY) N:o 1739/85 käyttöön otetun lopullisen polkumyyntitullin muuttamisesta 28 päivänä syyskuuta 1992 annettu neuvoston asetus (ETY) N:o 2849/92 (EYVL L 286, s. 2).

vostoa, kun taas mikään japanilainen valmistaja tai eurooppalainen maahantuoja ei pyytänyt väliintuloa NTN:n tai Koyo Seikon tueksi. NTN vaati yhteisöjen tuomioistuinta "kumoamaan asetuksen N:o 2849/92 1 artiklan siltä osin kuin sillä asetettiin polkumyyntitulli kantajalle" ja Koyo Seiko vaati sitä "kumoamaan asetuksen N:o 2849/92 kantajaa koskevilta osin".

7. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi 2.5.1995 antamassaan tuomiossa [5] tarpeelliseksi tutkia ainoastaan kaksi kantajien kanneperusteista, joista se katsoi molemmat perustelluiksi.

8. Ensimmäisessä näistä kanneperusteista kantajat katsoivat, että neuvosto ei ollut näyttänyt toteen perusasetuksen 4 artiklan 1 kohdan mukaisen vahingon olemassaoloa; kyseisessä säännöksessä edellytetään, että yhteisön teollisuudelle aiheutunut tai sitä uhkaava vahinko johtuu olennaisesti polkumyynnistä aiheutuvista vaikutuksista eikä muista seikoista. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin tutki tuomionsa 69—116 kohdassa yksityiskohtaisesti perustelujen 27—38 kohtaa neuvoston riidanalaisessa asetuksessa. Useissa näissä kohdissa se löysi aineellisia virheitä, epätäsmällisiä tosiseikkaväitteitä, olettamuksia tai lausuntoja, jotka olivat liian epämääräisiä tukeakseen mitään päätelmiä. Se katsoi myös, että neuvosto nojautui osassa perustelujaan matalasuhdanteeseen, jota ei voitu ottaa huomioon vahingon määrittämiseksi. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin päätteli tästä, että oli mahdollista, että neuvosto ei olisi päätynyt vahingon uhan olemassaoloon, jos edellä mainittuja aineellisia ja oikeudellisia virheitä ei olisi ollut.

9. Toisessa tutkitussa kanneperusteessa kantajat katsoivat, että perusasetuksen 7 artiklan 9 kohdan a alakohtaa, jonka mukaan tutkimus on tavallisesti lopetettava vuoden kuluessa menettelyn aloittamisesta, oli rikottu, koska ei ollut esitetty asianmukaisia perusteluja sille, minkä vuoksi kyseistä määräaikaa ei ollut noudatettu. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi, ettei menettelyä voida jatkaa yli kohtuullisena pidettävän ajanjakson ja että neuvosto ei ollut kyennyt perustelemaan asianmukaisesti kyseisen menettelyn kestoa tässä asiassa (tuomion 119—124 kohta).

10. Näillä molemmilla perusteilla ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin kumosi riidanalaisen asetuksen 1 artiklan "siltä osin kuin siinä asetetaan polkumyyntitulli kantajille".

Valitus yhteisöjen tuomioistuimeen

11. Komissio teki 12.7.1995 valituksen (asia C-245/95 P) yhdistetyissä asioissa T-163/94 ja T-165/94 annetusta tuomiosta sillä perusteella, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin oli tehnyt oikeudellisen virheen toisaalta tulkitessaan perus-

5 — Yhdistetyt asiat T-163/94 ja T-165/94, NTN Corporation ja Koyo Seiko v. neuvosto (Kok. 1995, s. II-1381).

asetuksessa tarkoitettua vahingon käsitettä sekä toisaalta tulkitessaan ja soveltaessaan saman asetuksen 7 artiklan 9 kohdan a alakohtaa, siltä osin kuin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi, että asetus oli välttämättä kumottava, koska tutkimus kesti liian kauan.

12. Yhteisöjen tuomioistuimeen NSK ja kahdeksan sen eurooppalaista tytäryhtiötä toimittivat väliintulohakemuksen, jossa ne pyysivät saada osallistua oikeudenkäyntiin tukeakseen NTN:n ja Koyo Seikon vaatimuksia, ja tämä hakemus hyväksyttiin. [6]

13. Yhteisöjen tuomioistuin hylkäsi 10.2.1998 antamassaan tuomiossa [7] komission väitteen siitä, että perusasetuksen 4 artiklan mukaisia vahingon olemassaolon arviointiperusteita ei sovelleta olemassa olevien polkumyyntitoimenpiteiden tarkastelussa vaan ainoastaan silloin, kun nämä toimenpiteet otetaan käyttöön ensimmäisen kerran, ja sen vuoksi yhteisöjen tuomioistuin hylkäsi komission ensimmäisen valitusperusteen. Koska se ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen toteama seikka, että neuvosto ei ole näyttänyt toteen kyseisessä artiklassa tarkoitettua vahinkoa tai vahingon uhkaa, oli riittävä syy riidanalaisen asetuksen 1 artiklan kumoamiseen, yhteisöjen tuomioistuimen ei ollut syytä tutkia komission toista valitusperustetta.

14. Valituksen tueksi esittämässään väliintulokirjelmässä NSK ja sen tytäryhtiöt olivat paitsi vaatineet, että yhteisöjen tuomioistuin hyväksyy NTN:n ja Koyo Seikon vaatimukset myös, että se vahvistaa riidanalaisen asetuksen 1 artiklan kumoamisen koskevan myös NSK:ta. Yhteisöjen tuomioistuin katsoi tuomionsa 24 kohdassa, että tätä jälkimmäistä vaatimusta ei voitu tutkia yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön 37 artiklan 4 kohdan mukaisesti, koska väliintulokirjelmässä saadaan esittää vain jonkun asianosaisen vaatimuksia tukevia vaatimuksia.

15. Komissio julkaisi 3.6.1998 tiedonannon, jonka otsikkona on "Ilmoitus Japanista peräisin olevien kuulalaakereiden, joiden suurin ulkohalkaisija on yli 30 millimetriä, tuontia koskevista polkumyyntitoimenpiteistä" [8] ja jossa se ilmoitti, että johtuen riidanalaisen asetuksen 1 artiklan kumoamisesta NTN:n ja Koyo Seikon osalta sekä tästä kumoamisesta tehdyn valituksen hylkäämisestä "tuojat voivat pyytää kysymyksessä olevan asetuksen voimaantulon jälkeen kerättyjen lopullisten tulliensa palauttamista kansallisilta tulliviranomaisilta niiden tuotteiden osalta, jotka ovat valmistaneet Koyo Seiko ja NTN".

Menettely nyt esillä olevassa asiassa

16. Nachi Europe GmbH on Nachi Fujikoshin eurooppalainen tytäryhtiö. Se toi vuoden 1995 marras- ja joulukuussa Japanista peräisin olevia kuulalaakereita mak-

6 — Asia C-245/95 P, komissio v. NTN Corporation ym., määräys 14.2.1996 (Kok. 1996, s. I-559).

7 — Asia C-245/95 P, komissio v. NTN ja Koyo Seiko, tuomio 10.2.1998 (Kok. 1998, s. I-401).

8 — EYVL C 168, s. 6.

saen polkumyyntitulleja yhteensä 58 891, 51 Saksan markkaa (DEM); tämä summa oli vahvistettu sen maksettavaksi 17.11.1995 ja 29.12.1995 päivätyissä maksuilmoituksissa.

17. Nachi Europe vaati kirjeessään, joka saapui Hauptzollamt (päätullitoimisto) Krefeldiin 19.11.1998, että sen maksamat polkumyyntitullit palautetaan sillä perusteella, että polkumyyntitullin määrääminen oli lainvastaista ottaen huomioon yhdistetyissä asioissa T-163/94 ja T-165/94 sekä asiassa C-245/95 P annetut tuomiot.

18. Hauptzollamt hylkäsi tämän palautusvaatimuksen 11.1.1999 tekemällään päätöksellä. Nachi Europe teki tästä päätöksestä valituksen, jonka Hauptzollamt hylkäsi sillä perusteella, ettei se ollut toimivaltainen toteamaan, oliko riidanalainen asetus lainvastainen.

19. Nachi Europe nosti tämän jälkeen kanteen Finanzgericht Düsseldorfissa, joka katsoi, että palautusvaatimus saatettaisiin hyväksyä, jos riidanalaisen asetuksen 1 artiklan 2 kohta katsotaan pätemättömäksi. Finanzgericht katsoi lisäksi, että yhtäältä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomiossa asetuksen 1 artikla todettiin pätemättömäksi *vain* NTN:n ja Koyo Seikon osalta, mutta että toisaalta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen ratkaisu perustui yleisiin arviointiperusteisiin, ja että vastaavasti yhteisöjen tuomioistuimen valituksesta antama tuomio perustui tällaisiin yleisiin arviointiperusteisiin.

20. Tämän vuoksi Finanzgericht päätti lykätä ratkaisun antamista ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

"1) Onko asetuksen N:o 2849/92 1 artiklan 2 kohta pätemätön?

2) Jos ensimmäiseen kysymykseen vastataan myöntävästi, mistä ajankohdasta lähtien on asetuksen N:o 2849/92 1 artiklan 2 kohdan pätemättömyyttä sovellettava kantajan hyväksi?"

21. Nachi Europe, neuvosto ja komissio ovat esittäneet kirjallisia huomautuksia ja suullisessa käsittelyssä myös suullisia huomautuksia.

Tapauksen tarkastelu

22. Kansallinen tuomioistuin tiedustelee, onko riidanalaisen asetuksen 1 artiklan 2 kohta pätemätön, ja jos on, niin mistä ajankohdasta lähtien sitä on pidettävä pätemättömänä Nachi Europen osalta.

23. Toisen kysymyksen muodosta ja ennakkoratkaisukysymyksen koko sisällöstä käy ilmi, että pätevyyttä koskevaa kysymystä ei ole esitetty yleisesti, vaan sillä olisi ymmärrettävä tarkoitetun sitä, oliko NTN:n ja Koyo Seikon hyväksi tehdyllä kumoamisella mitään vaikutusta asetuksen pätevyyteen Nachi Europen osalta.

24. Yhteisöjen tuomioistuimessa käyty keskustelu liittyi nimenomaisesti tähän rajoitetumpaan kysymykseen sekä sen selvittämiseen, onko Nachi Europe estynyt vetoamasta asetuksen pätemättömyyteen kansallisessa tuomioistuimessa, koska se ei ole nostanut suoraa kannetta asianmukaisessa määräajassa.

25. Ennen kuin alan käsitellä kumpaakaan kysymystä, katson tarpeelliseksi tutkia seikkaa, joka on merkityksellinen molempien näiden kysymysten kannalta, toisin sanoen niitä olosuhteita, joissa riidanalaisesta asetuksesta voidaan nostaa kumoamiskanne ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa.

Oikeus nostaa kanne riidanalaisesta asetuksesta

26. EY 230 artiklan perusteella jäsenvaltioilla, ja tietyin varauksin yhteisön toimielimillä on oikeus riitauttaa yhteisön toimenpiteiden pätevyys, ilman että niiden on näytettävä toteen erityinen oikeussuojaintressi. Sitä vastoin kyseisen artiklan neljännen kohdan (entinen EY 173 artiklan kolmas kohta) mukaan luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö voi nostaa kanteen hänelle osoitetusta päätöksestä tai muusta toimenpiteestä, joka koskee häntä suoraan ja erikseen. Kaikki tällaiset kanteet on pantava vireille kahden kuukauden kuluessa tapauskohtaisesti toimenpiteen julkaisemisesta, tiedoksiantamisesta tai kun asianomainen on saanut siitä tiedon.

27. Näiden määräysten perusteella yksityiset eivät siten voi pääsääntöisesti riitauttaa asetuksia, joita on sovellettava yleisesti. Kuitenkin tietyt asetukset voivat koskea suoraan ja erikseen luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, ja tällaisessa tapauksessa asianomainen voi riitauttaa ne suoraan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa EY 230 artiklan nojalla.

28. Polkumyyntiasetuksia kuvataan usein (ja perustellusti) luonteeltaan sekalaisiksi. Yhtäältä ne ovat yleisesti sovellettavia toimenpiteitä, koska niitä sovelletaan kaikkeen tiettyjen tuotteiden tuontiin huolimatta tullivelvollisen maahantuojan henkilöllisyydestä. Toisaalta ne koskevat suoraan ja erikseen näiden tuotteiden viejiä — ainakin erikseen nimeltä mainittuja viejiä — sekä tällaisiin viejiin yksinoikeussuhteessa olevia maahantuojia.

29. Esillä olevassa asiassa on kiistämätöntä, että Nachi Fujikoshi olisi itse voinut

nostaa kanteen suoraan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa vaatien asetuksen kumoamista sen omien tuotteiden osalta, samalla tavoin kuin täsmälleen siihen verrattavassa asemassa olleet NTN ja Koyo Seiko ovat tehneet. Polkumyyntitullin alaisten tuotteiden valmistajat ja viejät ovat aina sellaisessa asemassa, että voidaan katsoa, että asia koskee niitä suoraan ja erikseen, ainakin mikäli ne mainitaan nimeltä kysymyksessä olevassa asetuksessa tai edeltävä tutkimus koskee niitä. [9]

30. Esillä olevassa asiassa kansallisessa tuomioistuimessa kannetta ei kuitenkaan ole nostanut emoyhtiö Nachi Fujikoshi, jonka tuotteille polkumyyntitulli oli asetettu, vaan sen tytäryhtiö Nachi Europe, joka maahantuo näitä tuotteita ja maksaa tullin. Tilanne maahantuojien osalta saattaa vaihdella, vaikkakin säännöt ovat hyvin vakiintuneet.

31. Maahantuojien nostamat kanteet voidaan perusasetuksen 2 artiklan 8 kohdan b alakohdan mukaisesti ottaa tutkittaviksi, kun perusasetuksen 2 artiklan 8 kohdan b alakohdan mukaisesti tuoja ja viejä tai valmistaja, jonka tuotteille on asetettu polkumyyntitulli, ovat liittyneet yhteen, ja kun tuojan jälleenmyyntihintoja on käytetty polkumyynnin olemassaolon toteamiseksi tai polkumyyntitullin määrittämiseksi. Lisäksi yhteisöjen tuomioistuin on ottanut tutkittavaksi kanteet, kun, kuten asiassa C-358/89, Extramet, [10] tuoja voi näyttää muiden sellaisten seikkojen olemassaolon, jotka vastaavat asiasta Plaumann vastaan komissio [11] ilmenevää oikeuskäytäntöä.

32. Esillä olevassa asiassa riidanalaisen asetuksen 6 perustelukappaleessa katsotaan, että komissio "on vastaanottanut ja tarkistanut kaikki menettelyn kannalta tarvittavina pidetyt tiedot ja toteuttanut tutkimuksia seuraavien yhtiöiden tiloissa: — — Nachi (Germany) GmbH — — ". Samoin 17 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa: "Jos myynnit on toteutettu yhteisön tuojille, jotka ovat etuyhteydessä Japanin tuottajiin, vientihinnat on — — muodostettu ensimmäisen yhteisössä olevan riippumattoman ostajan jälleenmyyntihintojen perusteella — — ".

33. Kansallisen tuomioistuimen oikeudenkäyntiasiakirjojen mukaan Nachi (Germany) GmbH oli aikaisemmalta nimeltään Nachi Europe, joka on pääasian kantaja, joka on etuyhteydessä Nachi Fujikoshiin. On siten selvää, että yhtiö oli mukana tutkimuksissa ja että sen hintoja käytettiin laskettaessa kysymyksessä olevia polkumyyntimarginaaleja.

34. Näin ollen ei ole epäilystä siitä, etteikö Nachi Europe olisi voinut nostaa suoraan kannetta ensimmäisen oikeusasteen tuo-

9 — Ks. esim. yhdistetyt asiat 239/82 ja 275/82, Allied Corporation ym. v. komissio, tuomio 21.2.1984 (Kok. 1984, s. 1005, 12 kohta; Kok. Ep. VII, s. 499).

10 — Asia C-358/89, Extramet Industrie v. neuvosto, tuomio 16.5.1991 (Kok. 1991, s. I-2501, tuomion 13—17 kohta sekä erityisesti julkisasiamiehen ratkaisuehdotuksen 23—29 kohta).

11 — Ks. asia 25/62, Plaumann v. komissio, tuomio 15.7.1963 (Kok. 1963, s. 197, Kok. Ep. I, s. 181).

mioistuimessa riitauttaakseen riidanalaisen asetuksen pätevyyden. On myös huomautettava, ettei ole mitään epäselvyyttä tällaisen kanteen nostamisen määräajan alkuajankohdasta, koska riidanalainen asetus julkaistiin *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä* ja sen on oletettava tulleen Nachi Europen tietoon. Lisäksi kyseinen yhtiö tuskin oli tietämätön tätä koskevista oikeuksistaan, koska yhtäältä sen emoyhtiö on usein nostanut kumoamiskanteita polkumyyntiasetuksista ja toisaalta ensimmäisessä näistä oikeudenkäynneistä [12] se toimi yhdessä kahden eurooppalaisen tytäryhtiönsä kanssa, joista toinen oli Nachi (Germany) GmbH, joka ilmeisesti oli Nachi Europen aikaisempi nimi.

35. Tätä taustaa vasten arvioin nyt ensimmäistä esillä olevassa asiassa esitetyistä pääasiallisista kysymyksistä.

Kumoamisen vaikutus Nachi Fujikoshin kuulalaakerien tuontiin

36. Asiassa T-163/94 NTN pyrki saamaan riidanalaisen asetuksen 1 artiklan kumotuksi siltä osin kuin "siinä asetettiin polkumyyntitulli kantajalle" ja asiassa T-165/94 Koyo Seiko vaati ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta kumoamaan asetuksen "kantajaa koskevilta osin." Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin kumosi 1 artiklan "siltä osin kuin sillä asetetaan polkumyyntitulli kantajille". [13]

37. Asetuksen 1 artiklassa asetetaan kuitenkin ensiksi lopullinen polkumyyntitulli periaatteessa kaikille, tietyntyyppisille kuulalaakereille, jotka ovat peräisin Japanista. Tämä sisältyy yleisesti sovellettavaan asetukseen. Lisäksi kumoaminen tapahtui perustein, jotka liittyivät yleisesti perustelujen epäasianmukaisuuteen ja/tai epäluotettavuuteen, eivätkä mihinkään tiettyyn valmistajaan. Koska tuomiolla, jolla kumotaan yhteisön toimenpide, katsotaan olevan yleinen oikeusvoima, saatetaan kysyä, minkä vuoksi kumoaminen tässä tapauksessa ei välttämättä ulottunut yleisesti polkumyyntitullin käyttöönottamiseen. Tämä näyttääkin olevan Nachi Europen kanta.

38. Neuvosto ja komissio viittaavat kuitenkin kumoamistuomion tuomiolauselman selkeään muotoiluun ja asiaan C-310/97 P, komissio vastaan AssiDomän Kraft Products ym. (jäljempänä AssiDomän), [14] jossa yhteisöjen tuomioistuin katsoi, että päätöksen kumoaminen tiettyjen sen adressaattien osalta näiden adressaattien nostaman kanteen perusteella ei vaikuta päätöksen pätevyyteen suhteessa muihin päätöksen adressaatteihin, jotka eivät olleet oikeudenkäynnin asianosaisia.

12 — Asia 121/77, Nachi Fujikoshi ym. v. neuvosto, tuomio 29.3.1979 (Kok. 1979, s. 1363).

13 — Tarkasti otettuna tämä muotoilu ei ole oikea, koska tulleja ei ollut asetettu kantajille, vaan niiden tuotteiden tuonnille, eivätkä kantajat maksaneet tulleja vaan maahantuojat (vaikka nämä sattuivatkin olemaan kantajien tytäryhtiöitä).

14 — Asia C-310/97 P, tuomio 14.9.1999 (Kok. 1999, s. I-5363, erityisesti 52—54 kohta).

39. Olen olennaisin osin samaa mieltä, vaikka asian AssiDomän ja nyt esillä olevan asian välillä onkin eroja.

40. Asiassa AssiDomän oli kysymys siitä, oliko sellaisen komission päätöksen kumoamisen vuoksi, joka koski sakkojen asettamista tietyille, väitettyyn hintakartelliin osallistuneille yrityksille, komission arvioitava uudelleen samassa päätöksessä sellaisille muille päätöksen adressaateille asetettuja sakkoja, jotka eivät olleet vaatineet päätöksen kumoamista, jotta kumoamistuomio olisi pantu kokonaisuudessaan täytäntöön. Tämän kysymyksen esittäminen ja yhteisöjen tuomioistuimen lopulta tekemä päätelmä — eli että komissiolla ei ollut mitään tällaista velvoitetta — viittaavat siihen, että kumoamisesta ei aiheudu vaikutuksia muille päätöksen adressaateille.

41. Tämän kaltaisen toimenpiteen osittainen kumoaminen — joka hyödyttää vain sen adressaatteja tai niitä, joita se koskee suoraan ja erikseen ja jotka ovat riitauttaneet toimenpiteen — on mahdollinen vain sellaisten toimenpiteiden osalta, jotka ovat todellisuudessa päätöksiä tai päätösryhmiä. Kun riitautettu toimenpide on "todellisuudessa" asetus, mikä tahansa sen säännösten kumoaminen, edes osittainen, vaikuttaa kaikkiin. Viejien ja niiden kanssa liikesuhteissa olevien tuojien osalta polkumyyntiasetus kuuluu ensin mainittuun luokkaan, joten osittaisen kumoamisen vaikutukset voidaan rajoittaa yksittäisiin osapuoliin.

42. Mielestäni on selvää, että tuomio, jolla tässä kysymyksessä oleva riidanalainen asetus kumottiin siltä osin kuin se koski NTN:ää ja Koyo Seikoa, ei vaikuttanut polkumyyntitulliin, joka oli asetettu muille, kysymyksessä oleville kuulalaakereille.

43. Ensiksikin tuomion tuomiolauselma rajoittui nimenomaisesti "kantajille" asetettuun tulliin. On selvää, kuten yhteisöjen tuomioistuin huomautti asiassa AssiDomän annetussa tuomiossa,[15] että kumoamistuomiolla on ehdoton oikeusvoima sekä tuomion tuomiolauselman että niiden perustelujen osalta, jotka saattavat täsmentää tuomiolauselman tarkkaa soveltamisalaa. Kuitenkaan ei ole perusteita ulottaa tuomiolauselman nimenomaisesti rajoitettua soveltamisalaa sillä perusteella, että tuomion perustelut olisivat hyvin voineet oikeuttaa laajemman soveltamisalan. Lisäksi yhteisöjen tuomioistuin totesi, että "kumoamistuomiossa esitetyn perustelun oikeusvoima ei voi ulottua niiden henkilöiden tilanteeseen, jotka eivät olleet asianosaisina oikeudenkäynnissä ja joihin nähden tuomiossa ei siis ole voitu ratkaista mitään".[16]

44. Kumoamistuomion tuomiolauselma oli nimenomaisesti rajoitettu eikä sen soveltamisalaa olisi voitu laajentaa mitenkään.

15 — Ks. tuomion 54 ja 55 kohta.
16 — Ks. tuomion 55 kohta.

Kuten yhteisöjen tuomioistuin totesi asiassa AssiDomän antamassaan tuomiossa [17] viitaten vakiintuneeseen oikeuskäytäntöönsä, että "yhteisöjen tuomioistuin — — ei voi lausua kanteen ulkopuolisesta seikasta — —, minkä vuoksi kumoavassa tuomiossa ei voida ylittää sitä, mitä kantaja on vaatinut". Koska NTN ja Koyo Seiko vaativat kumoamista ainoastaan siltä osin kuin asetus koski niitä, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei ollut toimivaltainen kumoamaan sitä muilta osin.

45. NTN ja Koyo Seiko vaativat vain rajoitettua kumoamista, mutta ne eivät voineetkaan vaatia laajempaa kumoamista. Rinnakkaisissa polkumyyntimenettelyissä, jotka koskivat kuulalaakereita, joiden suurin ulkohalkaisija oli *enintään* 30 millimetriä, neuvosto antoi vuonna 1984 asetuksen, [18] jossa otettiin käyttöön erityiset polkumyyntitullit tällaisille tuotteille, joita olivat valmistaneet muun muassa NTN, Koyo Seiko, NSK ja Nachi Fujikoshi. Kaikki nämä neljä yhtiötä nostivat kyseisestä asetuksesta kanteen, ja jokainen vaati, että asetus kumottaisiin kokonaisuudessaan. [19] Jokaisessa asiassa neuvosto katsoi, että kanne olisi otettava tutkittavaksi vain siltä osin, kuin se koski tietyn kantajan tuotteita, ja yhteisöjen tuomioistuin ilmaisi jokaisessa asiassa saman kannan käytännössä vastaavin ilmaisuin.

46. Yhteisöjen tuomioistuin katsoi esimerkiksi Nachi Fujikoshin osalta seuraavaa:

"On täsmennettävä, että riidanalaisessa asetuksessa ei säädetä yleisistä säännöistä, joita sovelletaan erottelematta taloudellisten toimijoiden ryhmään, vaan siinä otetaan käyttöön eri polkumyyntitulleja erikseen nimeltä mainittujen Japaniin ja Singaporeen sijoittautuneiden pienten kuulalaakereiden valmistajien ja viejien osalta, sekä myös muiden, erikseen nimeltä mainitsemattomien yritysten osalta, jotka harjoittavat samaa toimintaa näissä kysymyksessä olevissa maissa. Näissä olosuhteissa on katsottava, että Nachia koskevat suoraan ainoastaan riidanalaisen säädöksen ne säännökset, joissa sille asetetaan erityinen polkumyyntitulli ja määritellään sen määrä, eivätkä ne säännökset, joissa asetetaan polkumyyntitulleja muille yrityksille.

Edeltävästä seuraa, että neuvoston esittämä tutkimatta jättämistä koskeva väite on hyväksyttävä ja kantajan pääasiallinen vaatimus siitä, että asetus N:o 2089/84 todetaan kokonaisuudessaan pätemättömäksi, on hylättävä. Kanne on kuitenkin tarpeen ottaa tutkittavaksi siltä osin kuin siinä vaaditaan sen toteamista, että riidanalaisen asetuksen yksinomaan Nachia koskevat säännökset ovat pätemättömiä." [20]

47. On totta, että ensimmäisissä yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltävinä olleissa pol-

17 — Ks. tuomion 52 kohta.

18 — Lopullisen polkumyyntitullin käyttöön ottamisesta tiettyjen Japanista ja Singaporesta peräisin olevien kuulalaakerien tuonnissa 19 päivänä heinäkuuta 1984 annettu neuvoston asetus (ETY) N:o 2089/84 (EYVL L 193, s. 1).

19 — Asia C-240/84, Toyo ym. v. neuvosto, tuomio 7.5.1987 (Kok. 1987, s. 1809; Kok. Ep. IX, s. 75); asia C-255/84, Nachi Fujikoshi v. neuvosto, tuomio 7.5.1987 (Kok. 1987, s. 1861); asia C-256/84, Koyo Seiko v. neuvosto, tuomio 7.5.1987 (Kok. 1987, s. 1899) ja asia C-258/84, Nippon Seiko v. neuvosto, tuomio 7.5.1987 (Kok. 1987, s. 1923).

20 — Ks. asia C-255/84, tuomion 7 ja 8 kohta.

kumyyntiasioissa [21] yhteisöjen tuomioistuin kumosi asetuksen kokonaisuudessaan. Kuitenkin yhteisöjen tuomioistuin katsoi, että asetuksen kohteena olevat kaikki valmistajat olivat oikeudenkäynnin asianosaisia. [22] Yhteisöjen tuomioistuin ei näytä koskaan kumonneen tällaista asetusta sellaisten valmistajien tai niihin liittyneiden tuojien osalta, jotka eivät olleet asianosaisina oikeudenkäynnissä.

48. Katson siten, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin perustellusti kumosi esillä olevassa asiassa riitautetun asetuksen vain NTN:n ja Koyo Seikon osalta, eikä se olisi voinutkaan tehdä muutoin.

49. Katson kuitenkin aiheelliseksi mainita seikan, joka saattaisi tukea väitettä siitä, että kumoamisen vaikutukset olivat laajemmat, toisin sanoen yhteisöjen tuomioistuimen lähestymistavan sen hyväksyessä NSK:n ja sen eurooppalaisten tytäryhtiöiden väliintulon NTN:n ja Koyo Seikon vaatimusten tueksi. [23]

50. Yhteisöjen tuomioistuin katsoi, että NSK:lla oli itsenäinen kanneoikeus riidanalaisen asetuksen osalta, koska asetuksen ne osat, joilla asetettiin polkumyyntitulli sen tuotteille, koskivat sitä suoraan ja erikseen, vaikka muut osat eivät sitä koskeneetkaan, ja koska se ei ollut nostanut kumoamiskannetta, sen väliintuloa koskevien oikeuksien on rajoituttava NTN:n ja Koyo Seikon vaatimuksien tukemiseen. [24] Yhteisöjen tuomioistuin katsoi, että tytäryhtiöt tuovat NSK:n valmistamia laakereita ja että ne maksavat erityistä polkumyyntitullia asetuksen mukaisesti. Tuomioistuin päätteli tästä, että valituksen lopputulos koskee niiden oikeuksia ja ne olivat näyttäneet toteen, että niiden oikeutta koskee suoraan ja tosiasiallisesti se, että yhteisöjen tuomioistuin hyväksyisi NTN:n ja Koyo Seikon vaatimukset. [25]

51. En kuitenkaan ymmärrä, mitä etua NSK:lla tai sen tytäryhtiöillä olisi ollut asian lopputuloksen kannalta — ainakaan siltä osin kuin ne tukivat NTN:ää ja Koyo Seikoa. NTN:n ja Koyo Seikon tuotteille asetetun polkumyyntitullin voimassapito tai päinvastoin sen kumoaminen ei voinut vaikuttaa suoraan NSK:n liiketoimintaan. Se olisi voinut vaikuttaa epäsuoraan, koska polkumyyntitullin kumoaminen saattoi tehdä niiden tuotteet ainoastaan kilpailukykyisemmiksi kuin NSK:n ja sen tytäryhtiöiden tuotteet, mutta tällaisessa tapauksessa NSK:n ja sen tytäryhtiöiden olisi odottanut tukevan komissiota eikä NTN:ää ja Koyo Seikoa.

52. Myönnän, että katson väliintulon hyväksymistä koskevan määräyksen olevan virheellinen. Voidaan ajatella, että NSK

21 — Asia 113/77, NTN Toyo Bearing ym. v. neuvosto, tuomio 29.3.1979 (Kok. 1979, s. 1185 Kok. Ep. IV, s. 445); asia 118/77, ISO v. neuvosto, tuomio 29.3.1979 (Kok. 1979, s. 1277); asia 119/77, Nippon Seiko ym. v. neuvosto ja komissio, tuomio 29.3.1979 (Kok. 1979, s. 1303); asia 120/77, Koyo Seiko ym. v. neuvosto ja komissio; tuomio 29.3.1979 (Kok. 1979, s. 1337) ja edellä alaviitteessä 12 mainittu asia 121/77.

22 — Ks. em. asia 118/77, tuomion 22—24 kohta.

23 — Ks. edellä alaviitteessä 6 mainittu asia C-245/95 P.

24 — Määräyksen 8 ja 9 kohta.

25 — Määräyksen 10 ja 11 kohta.

olisi voinut näyttää toteen riittävän oikeuden valituksen lopputuloksen osalta esimerkiksi komission tekemän polkumyynnin vastaisen toimenpiteen uudelleentarkastelun vuoksi,[26] mutta kyseisestä määräyksestä ei käy ilmi, että NSK tai yhteisöjen tuomioistuin olisivat ajatelleet tällaista vaihtoehtoa. Näyttää pikemminkin siltä, että väliintuloa haettiin ja se hyväksyttiin yleisen edun perusteella, riippumatta yksittäisen tapauksen ratkaisusta. Kuitenkin yhteisöjen tuomioistuin kieltäytyi selkeästi hyväksymästä NSK:n vaatimusta sen vahvistamisesta, että kumoaminen koskee myös sen tuotteita.[27]

53. Katson siten, ettei riidanalaisen asetuksen kumoamistuomio NTN:n ja Koyo Seikon osalta eikä valituksesta annettu tuomio voineet vaikuttaa mitenkään Nachi Fujikoshin valmistamille kuulalaakereille asetetun polkumyyntitullin pätevyyteen — vaikka tämä ei kuitenkaan merkitse sitä, kuten esitän jäljempänä,[28] etteivätkö Nachi Fujikoshi tai Nachi Europe voineet saada siitä tiettyä hyötyä.

54. Ryhdyn nyt käsittelemään tässä asiassa esille tulevaa toista kysymystä, joka on monin osin täysin erillinen kysymys, vaikka se saattaakin vaikuttaa päällekkäiseltä ensimmäisen kysymyksen kanssa.

26 — Ks. jäljempänä 80—84 kohta.

27 — Ks. edellä 14 kohta.

28 — Ks. jäljempänä 80—84 kohta.

Nachi Europen oikeus vedota riidanalaisen asetuksen pätemättömyyteen kansallisessa tuomioistuimessa

TWD-periaatteen soveltaminen

55. Oikeusvarmuuteen perustuvista syistä on vakiintuneen oikeuskäytännön mukaista, että päätös, jota päätöksen adressaatti ei ole riitauttanut EY 230 artiklan mukaisessa määräajassa, tulee hänen osaltaan lopulliseksi,[29] ja asiassa TWD Textilwerke Deggendorf (jäljempänä TWD) annetun tuomion[30] mukaan asia on näin myös muun kuin päätöksen adressaatin osalta, jota päätös koskee suoraan ja erikseen. Asiassa TWD annetun tuomion[31] mukaan tällainen henkilö ei voi riitauttaa tai kyseenalaistaa tällaisen päätöksen pätevyyttä tämän jälkeen myöskään kansallisessa tuomioistuimessa.

56. Kyseinen asia koski valtiontuen edunsaajaa, jonka saaman tuen takaisinperimistä vaadittiin sellaisen komission päätöksen johdosta, jossa tuki oli katsottu lainvastaiseksi. Komission päätös oli annettu tiedoksi tuensaajalle samoin kuin

29 — Ks. asia 20/65, Collotti v. yhteisöjen tuomioistuin, tuomio 17.11.1965 (Kok. 1965, s. 1045); asia 156/77, komissio v. Belgia, tuomio 12.10.1978 (Kok. 1978, s. 1881; Kok. Ep. IV, s. 183) ja asia C-183/91, komissio v. Kreikka, tuomio 10.6.1993 (Kok. 1993, s. 3131, 9 ja 10 kohta).

30 — Asia C-188/92, tuomio 9.3.1994 (Kok. 1994, s. I-833).

31 — Edellä alaviitteessä 30 mainittu asia, erityisesti 13—18 kohta; ks. myös asia C-178/95, Wiljo, tuomio 30.1.1997 (Kok. 1997, s. I-585, 19—23 kohta).

sen kiistämätön oikeus riitauttaa tämä päätös, mutta tuensaaja ei ollut riitauttanut sitä asianmukaisessa määräajassa ja se vetosi myöhemmin päätöksen lainvastaisuuteen kansallisissa tuomioistuimissa sellaisen kanteen yhteydessä, joka koski kansallisten viranomaisten toteuttamia kyseisen päätöksen täytäntöönpanotoimenpiteitä. Yhteisöjen tuomioistuin katsoi, että tällaisissa tosiasiallisissa ja oikeudellisissa olosuhteissa komission päätöksen lopullinen luonne velvoitti kansallista tuomioistuinta oikeusvarmuuden periaatteen nojalla.

57. Asiassa C-241/95, The Queen vastaan Intervention Board for Agricultural Produce, ex parte Accrington Beef ym. [32] (jäljempänä Accrington Beef), yhteisöjen tuomioistuin näytti katsoneen, että asiasta TWD ilmi käyvää periaatetta sovelletaan myös silloin, kuin kysymyksessä oleva toimenpide on asetus. Tässä asiassa se hylkäsi tutkittamatta jättämistä koskevan väitteen sellaisesta lainvastaisuusväitteestä, joka oli esitetty kansallisessa tuomioistuimessa ja joka oli tullut yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi ennakkoratkaisukysymyksenä, eikä pelkästään sillä perusteella, että riidanalainen toimenpide oli asetus, vaan sillä perusteella että se oli asetus ja että "*ei* ole selvää, että [Accrington Beef ym:iden] [EY 230] artiklan nojalla nostama kanne olisi ollut otettava tutkittavaksi".

58. Siten tämän oikeuskäytännön mukaan silloin, kun asianosaisella on selkeästi oikeus vaatia yhteisöjen tuomioistuimissa nostettavalla kanteella tietyn toimenpiteen kumoamista, sen on tehtävä näin tai luovuttava lopullisesti kaikesta kiistämisestä. [33] Jos sillä ei ole tällaista kanneoikeutta, sen on voitava riitauttaa kyseinen toimenpide kansallisissa tuomioistuimissa, joiden on pyydettävä yhteisöjen tuomioistuimen ennakkoratkaisua. [34]

59. Kuten edellä olen jo esittänyt, [35] Nachi Europella oli oikeuskäytännöstä selkeästi ilmi käyvä oikeus riitauttaa riidanalainen asetus suoraan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa. Koska se ei ole nostanut kannetta kahden kuukauden määräajassa, asiassa TWD ilmi käyvän periaatteen mukaan se ei siten voi enää riitauttaa samaa asiaa kansallisessa tuomioistuimessa.

60. Asiat eivät ole kuitenkaan näin yksiselitteisiä. Esillä oleva asia eroaa asiasta TWD siltä osin, että on selvää, että riidanalainen asetus oli lainvastainen kokonaisuudessaan, vaikka siitä aiheutuikin vaikutuksia joka kerran kun kysymyksessä

32 — Asia C-241/95, tuomio 12.12.1996 (Kok. 1996, s. I-6699, 14—16 kohta); ks. myös julkisasiamies Léger'n ratkaisuehdotus, 23—26 kohta ja erityisesti 25 kohta.

33 — Vaikka se voisi myös nostaa rinnakkaisen kanteen riitauttaen kysymyksessä olevan toimen pätevyyden kansallisessa tuomioistuimessa; ks. yhdistetyt asiat 133/85—136/85, Rau ym., tuomio 21.5.1987 (Kok. 1987, s. 2289), johon on vedottu edellä alaviitteessä 30 mainitussa asiassa C-188/92, tuomion 20 kohta ja edellä alaviitteessä 31 mainitussa asiassa C-178/95, tuomion 22 kohta.

34 — Kuten asiassa 216/82, Universität Hamburg, tuomio 27.9.1983 (Kok. 1983, s. 2771; Kok. Ep. VII, s. 261), johon on myös vedottu asioissa C-188/92 ja C-178/95.

35 — Ks. edellä 26—34 kohta.

olevia tuotteita maahantuotiin. Kuitenkin esitän jäljempänä,[36] että asiasta TWD ilmenevän periaatteen soveltaminen ei merkitse sitä, etteikö näitä seikkoja olisi voitu ottaa mitenkään huomioon. Ensiksi käsittelen kuitenkin Nachin esittämän erityisen väitteen.

Oikeus lainvastaisuusväitteen esittämiseen määräajasta huolimatta.

61. Nachi Europe on väittänyt suullisessa käsittelyssä, ettei asiassa TWD tehty ratkaisu ollut yhdenmukainen EY 241 artiklaan perustuvan oikeuden kanssa, jonka mukaan asianosainen voi vaatia yhteisöjen tuomioistuimessa, ettei riidanalaista asetusta ole sovellettava EY 230 artiklassa määrätyn määräajan päättymisestä huolimatta.

62. On korostettava, ettei EY 241 artiklaa sellaisenaan voida soveltaa ennakkoratkaisukysymyksiin; se näyttää laaditun sovellettavaksi ainoastaan suorien kanteiden osalta, eikä se liity EY 234 artiklan soveltamisyhteyteen; tässä artiklassa itsessään määrätään menettelystä, jossa voidaan ratkaista yhteisön säädöksen pätevyyttä koskeva kysymys, kun tällainen kysymys tulee esille kansallisessa tuomioistuimessa. Kuitenkin siihen sisältyvää yleistä periaatetta on sovellettava yhtäläisesti EY 234 artiklan soveltamisyhteydessä.

63. Asiassa 216/82, Universität Hamburg vastaan Hauptzollamt Hamburg-Kehrwieder (jäljempänä asia Universität Hamburg),[37] antamassaan tuomiossa yhteisöjen tuomioistuin katsoi, että "(EY 241) artiklassa ilmaistun yleisen oikeusperiaatteen mukaan hakijan on voitava vedota häntä vastaan tehdyn kansallisen päätöksen perustana olevan komission päätöksen lainvastaisuuteen, kun hakija valittaa kansallisen oikeuden mukaisesti hakemuksensa hylkäämisestä" ja että "päätöksen pätevyyttä koskeva kysymys voidaan saattaa yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi ennakkoratkaisumenettelyssä".

64. Katson siten, että kysymyksessä oleva periaate merkitsee sitä, että asianosaiselta, johon (kansallinen tai yhteisön) toimenpide vaikuttaa haitallisesti ja joka koskee sitä suoraan ja erikseen, ei voida kieltää oikeutta riitauttaa tämä toimenpide pelkästään sen vuoksi, ettei tämä riitauttaminen voisi menestyä ilman että riitautetaan yleisesti sovellettava yhteisön toimenpide, joka on yksittäisen toimenpiteen perustana ja jota ei voida enää riitauttaa suoraan tätä tarkoitusta varten säädetyn määräajan päättymisen vuoksi. Näissä olosuhteissa yleinen toimenpide voidaan yhä riitauttaa siinä määrin kuin se on tarpeen yksittäisen toimenpiteen lainvastaisuuden näyttämiseksi toteen.

36 — Jäljempänä 80—84 kohta.

37 — Ks. edellä alaviitteessä 34 mainitun tuomion 10 ja 12 kohta.

65. EY 230 artiklan kahden kuukauden määräaikaa ei siten sovelleta suhteessa yleisen toimenpiteen riitauttamiseen epäsuorasti. Yhteisön täytäntöönpanotoimenpide on tietenkin riitautettava kahden kuukauden määräajassa, mutta EY 241 artikla mahdollistaa sen, että asianosainen voi vedota perustoimenpiteen pätemättömyyteen huolimatta ajasta, joka on kulunut toimenpiteen antamisesta. Jos täytäntöönpanotoimenpide on kansallisen oikeuden mukainen toimenpide, määräaika sen riitauttamiseksi määritellään kansallisessa oikeudessa.

66. Kun asianosainen on luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö — eikä etuasemassa oleva kantaja kuten jäsenvaltio, jolla on automaattinen oikeus riitauttaa jopa yleisesti sovellettavat toimenpiteet [38]— laiminlyönti riitauttaa perustoimenpide määräajassa ei mitä todennäköisemmin johdu viivästymisestä kanteen nostamisen osalta vaan siitä seikasta, että asianosainen ei ollut oikeutettu kanteen nostamiseen ollenkaan.

67. Yhteisöjen tuomioistuin otti tämän huomioon asiassa 92/78, Simmenthal, antamassaan tuomiossa, [39] jossa se vahvisti, että EY 241 artiklassa "on kysymys yleisestä oikeusperiaatteesta, jolla taataan kullekin asianosaiselle tätä suoraan ja erikseen koskevan päätöksen kumoamiseksi oikeus riitauttaa toimielinten sellaisten aikaisempien toimenpiteiden pätevyys, jotka muodostavat oikeudellisen perustan kanteen kohteena olevalle päätökselle, jos asianosaisella ei ole ollut oikeutta nostaa [EY 230] artiklan nojalla suoraa kannetta sellaisia toimenpiteitä vastaan, joiden seuraukset tämä kärsii voimatta vaatia niiden kumoamista".

68. Oikeus toimenpiteen riitauttamiseen epäsuorasti liittyy vain yleisesti sovellettaviin toimenpiteisiin, eikä se liity suoraan ja erikseen asianosaisia koskeviin toimiin. Tämä perustuu EY 241 artiklan tehtyyn viittaukseen "asetuksesta" (vaikka sitä sovellettaisiin myös direktiiveihin, jotka ovat myöhemmän toimenpiteen oikeudellinen perusta), mikä on vahvistettu yhteisöjen tuomioistuimen yhdistetyissä asioissa 87/77, 130/77, 22/83, 9/84 ja 10/84, Salerno ym. vastaan komissio ja neuvosto, antamassa tuomiossa, [40] jossa todettiin, että "tällainen väite voidaan esittää vain liitännäisesti täytäntöönpanotoimenpidettä koskevassa oikeudenkäynnissä, ja asetuksen pätevyys riitautetaan vain siinä määrin kuin se on kyseisen toimenpiteen oikeudellinen perusta", sekä jäsenvaltion osalta yhteisöjen tuomioistuimen asiassa 156/77,

38 — EY 241 artiklan mukainen oikeus vedota toimenpiteen lainvastaisuuteen poikkeuksellisesti on oltava myös jäsenvaltioiden käytettävissä (huolimatta yhteisöjen tuomioistuimen joskus käyttämästä muotoilusta, jossa keskitytään luonnollisille henkilöille ja oikeushenkilöille myönnettyyn oikeuteen), sillä jäsenvaltio ei kenties halua riitauttaa perustoimenpidettä niin kauan kuin erityistä täytäntöönpanotoimenpidettä ei ole toteutettu, vaikka sillä onkin asiavaltuus.

39 — Asia 92/78, tuomio 6.3.1979 (Kok. 1979, s. 777, 39 kohta).

40 — Yhdistetyt asiat 87/77, 130/77, 22/83, 9/84 ja 10/84, tuomio 11.7.1985 (Kok. 1985, s. 2523, 36 kohta).

komissio vastaan Belgia antamassa tuomiossa,[41] jossa yhteisöjen tuomioistuin korosti, että "sellainen jäsenvaltio jolle aikaisempi, sitä erikseen koskeva päätös on osoitettu ei voi missään tapauksessa vedota (EY 241) artiklaan".

69. Koska periaate, jota sovelletaan riitautettaessa yhteisön toimenpiteet epäsuorasti kansallisissa tuomioistuimissa ja johon liittyy ennakkoratkaisupyynnön esittäminen yhteisöjen tuomioistuimelle, on sama periaate kuin EY 241 artiklaan sisältyvä periaate, siihen on myös sovellettava vastaavia rajoituksia. Mikäli asia ei olisi näin, EY 230 artiklan määräaika muodostuisi kuolleeksi kirjaimeksi luonnollisia henkilöitä ja oikeushenkilöitä suoraan ja erikseen koskevien toimenpiteiden osalta.

70. Kun kysymyksessä on polkumyyntisäädöksiä koskeva erityinen asiayhteys, tilanne, jossa periaatetta sovelletaan, käy esimerkiksi ilmi asiassa C-69/89, Nakajima vastaan neuvosto, annetusta tuomiosta.[42] Siinä kantaja, joka oli japanilainen valmistaja, jonka tuotteille oli asetettu lopullinen polkumyyntitulli asetuksella N:o 3651/88,[43] nosti kanteen yhteisöjen tuomioistuimessa vaatien suoraan asetuksen kumoamista siltä osin kuin se koski Nakajimaa, ja nykyisen EY 241 artiklan mukaisesti vahvistamaan, että perusasetuksen, jonka perusteella asetus N:o 3651/88 oli annettu, tiettyjä säännöksiä ei voitu soveltaa siihen.

71. Sitä vastoin ei ole tutkittu tilannetta, jossa asetus, jolla asetetaan kantajaa suoraan ja erikseen koskeva polkumyyntitulli, voidaan riitauttaa epäsuorasti määräajan ulkopuolella — toisin sanoen tätä periaatetta ei yksinkertaisesti voida soveltaa esillä olevan asian kaltaiseen tilanteeseen, jossa ainoastaan yksilöllinen toimenpide on riitautettu perustoimenpiteen sijasta.

72. On totta, että asiassa Universität Hamburg kantajalle myönnettiin oikeus riitauttaa komission päätöksen pätevyys, kun se riitautti kansallisessa tuomioistuimessa kansallisten viranomaisten tähän päätökseen perustuvan kieltopäätöksen vapauttaa tietty tuonti tulleista. Kuten yhteisöjen tuomioistuin totesi asiassa TWD antamassaan tuomiossa,[44] kysymys oli kuitenkin asiasta, jossa pääasian kantaja kansallisessa oikeudenkäynnissä ei ollut koskaan voinut riitauttaa yhteisön toimenpidettä suoraan.

73. Nachi Europe ei voi väittää, ettei se olisi kyennyt riitauttamaan riidanalaista asetusta vaan ainoastaan kansallisen polkumyyntitullin kantamista koskevan päätöksen. Riidanalainen asetus ei antanut kansallisille viranomaisille mitään harkin-

41 — Ks. edellä alaviite 29, asia 156/77, tuomion 21 kohta; ks. sama alaviite, asia C-183/91.

42 — Asia C-69/89, tuomio 7.5.1991 (Kok. 1991, s. I-2069).

43 — Lopullisen polkumyyntitullin käyttöönottamisesta Japanista peräisin olevien kosketusmatriisiprintterien tuonnissa 23 päivänä marraskuuta 1988 annettu neuvoston asetus (ETY) N:o 3651/88 (EYVL L 317, s. 33).

44 — Ks. edellä alaviitteessä 29 mainittu asia, tuomion 23 kohta.

tavaltaa sen täytäntöönpanon osalta, koska täytäntöönpano on täysin automaattista ja perustuu ainoastaan yhteisön sääntöihin ilman, että sovellettaisiin mitään muita välittäviä sääntöjä.[45] Asiassa 121/77, Nachi Fujikoshi ym. vastaan neuvosto,[46] yhteisöjen tuomioistuin ei hyväksynytkään tutkimatta jättämistä koskevaa väitettä siitä, että tuojat saattoivat riitauttaa kansallisessa tuomioistuimessa ainoastaan kansalliset täytäntöönpanotoimenpiteet, ja se totesi, että "tällainen täytäntöönpano on pelkästään automaattista, eikä se myöskään perustu välittäviin kansallisiin sääntöihin vaan ainoastaan yhteisön säännöksiin".

74. Siltä osin kuin tätä yleistä periaatetta sovelletaan myös tällaisiin kansallisiin toimenpiteisiin, sen soveltaminen voidaan rajoittaa oikeutetusti tiettyihin tapauksiin — mukaan lukien kilpailuun, valtiontukiin ja polkumyyntiin liittyvät useat tapaukset —, joissa asianosainen saattoi selvästi riitauttaa yhteisön toimenpiteen suoraan. Tämän periaatteen tarkoituksena on estää oikeuden väärinkäyttö, eikä tällaisesta väärinkäytöstä ole kysymys, jos asianomaisella henkilöllä oli oikeus nostaa kanne, eikä hän ainoastaan voi odottaa täytäntöönpanotoimenpiteen toteuttamista ja vedota sitten myöhässä perustoimenpiteen lainvastaisuuteen. Näissä olosuhteissa asiasta TWD annetusta tuomiosta ilmi käyvän oikeuskäytännön soveltaminen esillä olevaan asiaan ei mielestäni ole EY 241 artiklaan sisältyvän periaatteen kanssa ristiriidassa.

45 — Ks. esimerkiksi asia C-403/96 P, Glencore Grain v. komissio, tuomio 5.5.1998 (Kok. 1998, s. I-2405, 43 kohta ja siinä mainittu oikeuskäytäntö).

46 — Ks. edellä alaviite 12, tuomion 11 kohta. Huomattakoon, että yksi kantajista on Nachi (Germany) GmbH.

Asiaa TWD koskeva oikeuskäytäntö ja kysymys kanneoikeudesta

75. Vaikka tätä kysymystä ei ole esitetty tässä suoraan, muistutan lyhyesti useista epäilyistä, joita asiassa TWD annettu tuomio on herättänyt useissa tutkijoissa sen osalta, että siinä muotoillun periaatteen soveltaminen riippuu siitä, että näytetään toteen EY 230 artiklan mukainen kiistaton kanneoikeus, ja sen osalta, että usein on vaikea näyttää tällaisen kiistattoman oikeuden olemassaolo.

76. Katsoin kyseisessä asiassa antamassani ratkaisuehdotuksessa,[47] että ainoastaan silloin, kun kanneoikeus on ilmeisen selvä, suoran kanteen nostamisen mahdollisuuden tulisi estää asianosaista riitauttamasta toimenpidettä epäsuoraan kansallisessa tuomioistuimessa. Yhteisöjen tuomioistuin päätyi samankaltaiseen ratkaisuun korostaen tuomiossaan, että sen päätös perustui asian tosiseikkoihin ja oikeudellisiin seikkoihin, ja erityisesti siihen seikkaan, että TWD oli tietoinen komission päätöksestä sekä kiistattomasta oikeudestaan nostaa kanne.

77. Näiden seikkojen on mielestäni oltava edelleen edellytyksenä periaatteen soveltа-

47 — Ratkaisuehdotuksen 26 kohta, Kok. 1994, s. I-844.

miselle. Silloin, kun ei ole epäilystä siitä, että kantaja olisi voinut nostaa suoran kanteen, mutta se ei ole tehnyt näin — ja useilla aloilla, mukaan luettuna polkumyynti, arviointiperusteet ovat paljon selkeämmät kuin niiden usein sanotaan olevan — kansallisten tuomioistuinten tulisi pidättäytyä esittämästä ennakkoratkaisukysymystä pätevyydestä, koska lopputulos on pääteltävissä etukäteen. Jos kansallinen tuomioistuin ei kuitenkaan ole kykenevä tekemään tarvittavaa arviointia, sen on käännyttävä yhteisöjen tuomioistuimen puoleen. Tästä syystä en ole samaa mieltä neuvoston kanssa siitä väitteestä, että kansallisen tuomioistuimen tässä asiassa esittämä kysymys olisi jätettävä tutkimatta asiassa TWD ilmi käytävän oikeuskäytännön perusteella, vaikka tosiseikat ja oikeudelliset seikat eivät jätäkään epäilystä Nachi Europen oikeudesta nostaa suora kanne.

tusta suoraan, ei voi riitauttaa sitä nyt epäsuorasti, saattaa olla riittävä esillä oleviin kysymyksiin vastaamiseksi.

79. Nämä päätelmät tosin liittyvät eri oletuksiin, mutta pääasian kannalta lopputulos on sama molemmissa asioissa: kansallisen tuomioistuimen on sovellettava riidanalaista asetusta siltä osin kuin siinä on asetettu polkumyyntitulli Nachi Fujikoshin kuulalaakereille.

80. Tämä ei kuitenkaan merkitse sitä, etteikö Nachin kaltaisessa asemassa olevalla asianosaisella olisi ollut mitään mahdollisuuksia kanteen nostamiseen.

Esillä olevassa asiassa tehtävät päätelmät

78. Tähän mennessä tekemäni päätelmä, eli se, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomio riidanalaisen päätöksen kumoamisesta siltä osin kuin se vaikutti NTN:n ja Koyo Seikon tuotteisiin, ei vaikuta Nachi Fujikoshin tuotteilta kannettavaan polkumyyntitulliin ja että koska Nachi Europe, joka ei ole riitauttanut ase-

81. Toisin kuin päätös sakon määräämisestä tai valtiontuen takaisin perimisestä — joissa molemmissa edellytetään tietyn summan takaisinmaksua — polkumyyntiasetuksesta aiheutuu toistuvasti uusia vaikutuksia aina, kun tuodaan sen soveltamisalaan kuuluvia tavaroita. Ajatus siitä, että riidanalainen asetus voisi koskemattomana aiheuttaa jatkuvasti tällaisia vaikutuksia huolimatta siitä, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on katsonut, että sen antamiseen liittyy lainvas-

taisuuksia, on tietyiltä osin paradoksaalinen.

82. Polkumyynnin vastaisessa perusasetuksessa [48] säädetään välivaiheen tarkastelusta sen osalta, onko polkumyynnin vastaisten toimenpiteiden jatkaminen tarpeen, muun muassa viejän tai tuojan pyynnöstä, johon sisältyy riittävästi todisteita tällaisen tarkastelun välttämättömyydestä. Tarkastelun lopputuloksesta riippuen voimassa olevat toimenpiteet kumotaan tai niitä jatketaan tai muutetaan. [49] Vaikka kumoamistuomion olemassaolo ei kenties ollut päällimmäisenä lainsäätäjän mielessä niiden seikkojen joukossa, joiden perusteella uudelleentarkastelu oli perusteltua, katson, että komission tulee — pikemminkin hyvän hallintotavan vuoksi kuin EY 233 artiklan mukaisten velvoitteiden noudattamiseksi, mistä oli kysymys asiassa AssiDomän — ottaa tällainen tuomio huomioon ja erityisesti ne perustelut, joiden vuoksi asetus katsottiin pätemättömäksi.

83. On sitä paitsi tärkeää huomauttaa, että esillä olevassa asiassa tällaista tarkastelua ei aloitettu — vuonna 1994 eli ennen kuin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin antoi tuomionsa asioissa NTN ja Koyo Seiko vastaan neuvosto — suinkaan kysymyksessä olevien viejien ja tuojien aloitteesta vaan Federation of European Bearing Manufacturers' Associationsin pyynnöstä. Tämä tarkastelu, johon myös Nachi osallistui, päättyi vuonna 1997 riidanalaisen asetuksen poistamiseen noin viisi kuukautta ennen kuin sen voimassaolon oli määrä päättyä. [50] Vaikka tässä kumoamisasetuksessa ei olekaan mainittu ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomiota, on huomattava, että asetuksen johdanto-osan 31 perustelukappaleessa todetaan, että "tutkimuksessa huolehdittiin siitä, että yhteisön tuotannonalan tilanteen ei katsottaisi johtuvan asianomaisesta tuonnista, jos se oli muiden tekijöiden aiheuttama".

84. Lopuksi vaikka perusasetuksessa ei olekaan säädetty mistään toimenpiteiden taannehtivasta lakkauttamisesta välivaiheen tarkastelun vuoksi, on huomattava, että viimeaikaisessa tuomiossa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on katsonut, että erityistilanteissa tarkastelusta johtuvaa muutosta on sovellettava taannehtivasti, kun tarkastelun tuloksista johtuvat seuraukset sitä edellyttävät.

48 — Kun ensimmäinen oikeusasteen tuomioistuin hyväksyi asiassa NTN ja Koyo Seiko nostetun kumoamiskanteen, asetus N:o 2423/88 ei ollut enää voimassa vaan polkumyynnillä muista kuin Euroopan yhteisön jäsenvaltioista tapahtuvalta tuonnilta suojautumisesta 22 päivänä joulukuuta 1994 annettu neuvoston asetus (EY) N:o 3283/94 (EYVL L 349, s. 1) (jonka on tämän jälkeen korvannut polkumyynnillä muista kuin Euroopan yhteisön jäsenvaltioista tapahtuvalta tuonnilta suojautumisesta 22 päivänä joulukuuta 1995 annettu neuvoston asetus (EY) N:o 384/96 (EYVL L 56, s. 1)); ks. erityisesti sekä vuoden 1994 että vuoden 1996 asetusten 11 artiklan 3 kohta.

49 — Asetuksen N:o 3283/94 tai asetuksen N:o 384/96 11 artiklan 6 kohta.

50 — Polkumyynnin vastaisen menettelyn päättämisestä sellaisten Japanista peräisin olevien kuulalaakereiden tuonnissa, joiden suurin ulkohalkaisija on yli 30 millimetriä, ja tällaisessa tuonnissa käyttöön otettujen polkumyynnin vastaisten toimenpiteiden kumoamisesta 29 päivänä huhtikuuta 1997 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 802/97 (EYVL L 115, s. 1).

Ratkaisuehdotus

85. Ehdotan, että yhteisöjen tuomioistuin vastaa Finanzgericht Düsseldorfin esittämään kysymykseen seuraavasti:

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen yhdistetyissä asioissa T-163/94 ja T-165/94, NTN Corporation ja Koyo Seiko vastaan neuvosto, antama tuomio ja yhteisöjen tuomioistuimen asiassa C-245/95 P, komissio vastaan NTN Corporation ja Koyo Seiko, antama tuomio eivät vaikuta neuvoston asetuksella N:o 2849/92 vahvistettuun, Nachi Fujikoshi Corporationin valmistamiin kuulalaakereihin sovellettavan polkumyyntitullin pätevyyteen.

Nachi (Europe) GmbH:n kaltainen näiden tuotteiden tuoja, jolla selvästi oli oikeus nostaa kanne ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa näitä tuotteita koskevan polkumyyntitullin riitauttamiseksi, mutta joka ei ole tätä oikeutta käyttänyt säädetyssä määräajassa, ei voi myöhemmin epäsuorasti riitauttaa sen pätevyyttä kansallisessa tuomioistuimessa, vaikka se voikin vedota perusteisiin, joiden nojalla kyseinen asetus kumottiin edellä mainituissa tuomioissa tiettyjen muiden käyttöön otettujen polkumyyntitullien osalta.